

Urologian talvipäivät 9-10.2.2023 Mikkeli

Avannepotilaan ohjaus ja tuki

Seija Björklund, sairaanhoitaja, avannehoitaja,
seksuaalineuvoja ja uroterapeutti

• Miksi Avanneleikkaus?

- Virtsarakkosyöpä on muuttanut muotoaan eli on muuttunut lihasinvasiiviseksi
- Taustalla voi olla vuosien seuranta tai jo ensimmäisessä virtsarakon höyläyksessä todetaan syövän kasvu seinämän läpi
- Muita syitä virtsarakon poistoon esim. inkontinenssi, interstitieeli cystiitti

Edeltäviä toimenpiteitä

- Levinneyystutkimukset tehty pääsääntöisesti ennen hoitoneuvottelua
- Laboratoriokokeet otettu
- Anelääkärin paperikonsultaatio, tarvittaessa tapaaminen samalla käynnillä

Hoitoneuvottelu

- Urologin vastaanoton jälkeen potilas tapaa sairaanhoitajan vai onko aika jo varattu avannehoitajalle, mikä sairaalan tapa
- Potilaan kokonaistilanteen huomiointi/ arviointi erittäin tärkeätä, alkukontaktin saaminen potilaaseen vaikuttaa koko ohjaus- ja tukitilanteeseen (pelko, ahdistus, masentuneisuus, epätietoisuus tulevast...vai ”hällä väliä”, motivoitunut)

Leikkausohjaus

- Toimenpide ohje kirjallisena
- Suullinen ohjaus lisäksi huomioiden potilaan vastaanottokykyä
- Jonohoitajan yhteystiedot, leikkausaika?
- Aika avannehoitajalle
- Jos suunnitellaan neoadjuvanttihoitoja niin lähete lähtee syöpätautien klinikalle ja potilas ei välttämättä halua vielä tässä vaiheessa tavata avannehoitajaa

Ohjauksen tueksi

- Virtsa-avanne opas
- FinnIlcon opas ja lehdet
- Internetistä löytyvä tieto (jos potilas käyttää nettiä)
- Potilaan mielenkiinnon mukaan yllämainitut voi antaa jo leikkauspäätöksen yhteydessä, viimeistään avannehoitajan vastaanotolla

Avannehoitajan vastaanotolla

- Ensikontaktin saaminen tärkeätä
- Potilaan kokonaistilanteen / mielialan huomiointi
- Tuleeko yksin vastaanotolle / omainen, puoliso, ystävä mukana
- Mitä materiaalia jo saanut, onko tutustunut niihin, motivaatio leikkauksen suhteen, mahdollinen pelko tulevasta
- Positiivisen suhtautumisen luominen, potilaan taitoihin uskomisen, sen vahvistaminen

Jatkuu...

- Kokemus on AINA yksilöllistä
(shokki-, reaktiovaihe, läpityöskentely- ja uudelleen suuntautumisen vaihe)
- Ei aikajanaa
- Ei etene järjestyksessä
- Ei etene / jää jumiin
- Palautuminen edellisiin vaiheisiin
- Potilaan uskon luominen elämän jatkumiseen
- (avanne-pelastusrengas)

Jatkuu...

- Saunominen, uiminen, uimahalli (ranneke, merkki uimapukuun)
- Matkustaminen, avannepassi
- Parisuhteessa, yksin elävä, etsimässä kumppania
- Hoitotarvikejakelu
- Sosiaalihoitajan tapaaminen
- FinnIlcon toiminta (tapahtumat, kurssit)
- Syöpäjärjestö

Avanneleikkaus nainen

- Emätin kapenee, siihen tutustuminen, tarvittaessa dilataatio eli laajentaminen
- (dildot eli hieromasauvat, pienellä aloitus, apteekeista, tavarataloista, erotiikkaliikkeistä, postimyynnistä..)
- Haavojen paraneminen
- Yhdyntäkivut, rakastelu ilman yhdyntää, kumppanin hyväily suulla, käsillä, seksin apuvälineet, asennot

Jatkuu...

- Hermojen mahdollinen vaurioituminen -
tuntopuutokset, kostumisongelmat
- Liukuvoiteiden käyttö
- Kehon muut alueet, joiden hyväily tuottaa
mielihyvää
- Kekseliäisyys, esileikit

Avanneleikkaus mies

Eri asteiset erektiohäiriöt

- Leikkaus -> sukupuolielimiä hermottavien hermojen vauriot
- Psyykkinen vaikutus
- Usein erektiokyky menetetään kokonaan
- Rakastelu ilman erektiota
- Apuvälineet
- Erektiolääkkeet / suun kautta (Sildenafilfiili -> Viagra, Tadalafilfiili -> Cialis, Vardenafiili -> Levitra) pistokset (Caverject, InviCorp) / geelit (Muse, Vitaros)
- Erektioproteesi (AMS 700)

Ohjauksen tueksi

- Avanne demo
 - Avannelevy demo
 - Erilaisten sidosten näyttäminen
 - Alusvaate esite
-
- Virtsa-avanneopas
 - Finnllcon esite ja lehdet
 - Avannefirmojen esitteet, tukipalvelut

Avannehoitajan vastaanotto leikkauksen jälkeen

- 2-3 viikon kuluttua kotiutumisesta
- Kartoitetaan potilaan kokonaistilanne / elämän tilanne
- Mielialan huomiointi erittäin tärkeä
- Onko sidosvalinta toimiva, ihon kunto, vaihtovälit
- Onko potilas oppinut avannesidosten vaihdon

Jatkuu...

- Ajan käyttö sidosten vaihdossa
- Tarkistetaan avanne, onko pienentynyt, vetäytynyt, mahdolliset loput ompeleet poistetaan
- Asioitten kertaamista, kysellen, havainnoiden

Miten jatkossa?

- Hoitotarvikejakelu
- Herkästi yhteys avannehoitajaan, jos asiat huolestuttavat / mietityttävät, jos iho tai muita ongelmia esim. sidokset irtoavat, vaihtoväli tosi lyhyt
- Yhteystiedot (FinnIlcon lehti, netti)
- Convex levyn käyttäjät, mielellään vuoden – puolentoista välein ihon tarkistus avannehoitajalla (painehaavauman riski)
- Tuotteiden vaihdot avannehoitajan läheteellä

Hoitajan tyytyväisyys

- Potilas on tyytyväinen elämäänsä avanteen kanssa
- Potilaalle löytynyt toimivat sidokset
- Potilaan elämä on jatkunut antoisana
- Voi tarjota apua ja tukea pienissäkin elämän asioissa

Kiitos. Antoisia päivien jatkoja!

